

Juni 1792 staaer i en vis Forbindelse med Fæsteloven af 19de Februar 1861. Jeg vil nu vel ikke hængte, at der kan være Noget, som leder Tanken hen paa, at der virkelig finder en saadan Forbindelse Sted mellem den hyppigere Anvendelse af den omhandlede Forpagtningsret nu end før 1861 og saa den nævnte Lov af 1861. Men jeg finder mig dog paa den anden Side foranlediget til gjen-tagende at fremhæve, hvad den ærede Sædenrigsminister igaar gjorde opmærksom paa, at Overdragelsen til Brug i Form af Fæste dog endnu stadig er det langt Overveiende. Og dernæst maa jeg bede ærede Medlemmer om vel at fastholde, at den Omstændighed, at forskjellige ærede Godseiere nu foretrække Forpagtningsformen, netop kan have sin gode Grund i — og jeg føler mig overbevist om, at den idetmindste for flere Godseiere virkelig har sin Grund i — deres Duffe om at lade deres Fæstegods efterhaanden gaae over til Selveie paa den eneste naturlige Maade, i Forbindelse med Hensynet til, at de nuværende Brugere af Fæstegods eller deres Efterladte ikke vilde være istand til at betale den Sum, som Fæstegodsset maatte koste, naar det nu skulde gaae over til Selveie. Jeg føler mig overbevist om, at netop Hensynet til Brugene hos flere ærede Godseiere har medvirket til, at de have foretrukket Forpagtningsformen, som jo derhos ganske vist ogsaa er en med mindre Hazard forbunden Form for Brugen. — Jeg har i sin Tid som Medlem af Landsthinget bidraget min lille Skærv til Tilblivelsen af Fæsteloven af 19de Februar 1861, og jeg bidrog dertil med et dobbelt Haab, nemlig for det Første med Haabet om, at den saaledes udstedte Lov vilde bidrage til, at Fæstegodsset paa den, jeg før yttrede, eneste naturlige og i ethvert Tilfælde allerønskeligste Maade, nemlig ved frivillig Overeenskomst eller ved frivilligt Salg fra Eier til Brugere, kom til at gaae over til Selveie, men dernæst ogsaa med det Haab, at, naar den nævnte Lov kom ud, da vilde man idetmindste i nogen Tid slaae sig til Ro med den Ordning, som saaledes var truffen, og give Forholdene den fornødne Tid og Ro til virkelig at udvikle sig paa den omtalte naturlige

Maade. Mit første Haab troer jeg, at jeg kan sige er gaaet i Opfyldelse. Jeg troer ikke, at det kan nægtes, at Salg af Fæstegodsset er tiltaget i stærkt Forhold siden Emanationen af Loven af 1861. Mit andet Haab er derimod — det kan jeg desværre ikke nægte — blevet skuffet. — Jeg vil erkende med den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Kred (Madvig), at, saalænge som vi have bunden Jord, maae vi ogsaa have bundne Contracter. I denne Sætning er jeg enig med ham, og jeg betvivler, at Mange ville modsig ham deri. Men derimod stilles vi ad, naar vi dernæst komme til at overveie, hvad denne Sætnings Gjennemførelse skal føre til. Jeg er af den Anskuelse, at, naar, i Almindelighed taget, saa at sige Alle ere enige om at ønske et vist Forhold fuldstændig afløst, da er det ikke Tidspunktet til at foreslaae store Forandringer i den Lovgivning, som har ordnet dette Forhold. Jeg troer, at, jo mere man i saa Henseende begrænses sig, desto bedre. Der er ikke nogen stor Opfordring til at udvikle en vis Lovgivning, naar saagodt som Alle ere enige i snarest mulig at ønske det i den behandlede Forhold hævet. Jeg vil imidlertid erkende, at det kan have været nødvendigt, at den noget kort affattede Lovregel, som ved § 11 i Forordningen af 15de Juni 1792 er givet med Hensyn til Brugscontracter paa 50 Aar, udvikles noget og faaer en fylbigere Udvikling. Men derfor erkjender jeg dog ikke, at man bør lægge et synderlig nyt Indhold ind i den. Man bør kun gjøre den tydelig. Jeg vil dog fremdeles gjøre den Indrømmelse — som jeg i Gjærningen allerede har gjort ved at stemme for Lovforslaget, som det nu foreligger — at det vanskeligt kan undgaaes ved en saadan Udvikling at komme til at sætte Noget ind, som maaffee fra flere Sider og, jeg tilstaaer det aabent, ogsaa fra min Side erkjendes for at indeholde et Tilæg, noget Nyt. Min Grundopfattelse er imidlertid ikkedestomindre den, at man bør indskrænke sig saameget som mulig med Hensyn til at bringe nyt Indhold ind i den omtalte Lovgivning. Jeg kan altsaa meget vel forstaae, at den høie Regjering kan have fundet det rigtigst at forelægge Landsthinget det Lovforslag, hvis Behandling nu